terea proprii reperitur. Totus liber in octo lectiones (adhyáya) divisus est, lectiones in paragraphos (varga).

Lect. I. 10 varga. 1. गणानां त्वा VS. XXIII, 19. 2. गायत्री VS. XXIII, 33. 3. द्विपदा VS. XXIII, 34. 4. सहस्तोमाः VS. XXXIV, 49. 5–10. यज्जाग्रतो VS. XXXIV, 1–6. Finitur in fol. 5[a].

Lect. II. 22 varga habet et cum VS. libro XXXI. vel in variis Purushasúktae lectionibus consentit. Finitur in fol. 12[a].

Lect. III. 17 varga habet. Incipit: आशुः शिशानः. VS. XVII, 33–49. finitur in fol. 18[b].

Lect. IV. 14 varga habet. विभ्राट् बृहत्. VS. XXXIII, 30–43. finitur in fol. 24[b].

Lect. V. 66 varga. नमस्ते रुद्र. VS. XVI, 1–66. finitur in fol. 48[a].

Lect. VI. 16 varga. वयं सोम व्रते. 1–8 = VS. III, 56–63. 9–11 = VS. XXXIX, 7–9. 12 = VS. XXV, 19. 13 = VS. XVIII, 36. 14 = VS. V, 21. 15 = VS. XIV, 20. 16 = XXXVI, 17. Finitur in fol. 53[b].

Lect. VII. 29 varga habet. 1–29 = VS. XVIII, 1–29. finitur in fol. 65[b].

Lect. VIII. 24 varga continet. 1–24 = VS. XXXVI, 1–24. finitur in fol. 70[a].

Haec folia literis majusculis, non nimis negligenter exarata, seculi hujus ineuntis literaturam prae se ferunt.

B. Foll. 71–100. Linn. 9. Primum folium deest. Inest *U'aṭae*, Vajraṭae filii, commentarius ad septem primas Rudrajapae lectiones, e majore ejusdem Vájasaneyasaṃhitae commentario descriptus et excerptus. Quod, nisi alia adessent testimonia, subscriptione secundi libri: इति ऊअटकृतौ मंत्रभाष्य एकत्रिंशोऽध्यायः समाप्तः satis probaretur. Finitur lectio I. fol. 71[b]; II. fol. 76[b]; III. fol. 79[b]; IV. fol. 83[a]; V. fol. 97[b]; VI. fol. 99[a]; VII. fol. 100[a]. In fine haec leguntur: वाजप्रसवीयं जुहोति । सप्तभिर्ऋग्भिर्वाजस्य नु व्याख्यातं ॥

Mahídharam quum U'aṭae commentario usum esse inter omnes constet, non ab re fore putavi, si partem aliquam typis hic excudendam curarem, praesertim quum vix futurum sit, ut tota U'aṭae Vájasaneyae interpretatio in lucem prodeat. Quem ad finem tertiam lectionem selegi[1].

आशुः शिशानः । अनुवाकः । अप्रतिरथ ऋषिः । ऐंद्रोऽप्रतिरथोऽपश्यत् । ममीणि त इत्यत आदितो द्वादशैंद्र्यस्त्रिष्टुभो ब्रह्मा दक्षिणतो जपति । य आशुः शीघ्रः शिशानः । शो तनूकरणे । निश्यानो वज्रं वृषभो न भीमो वृषभ इव भीमः । भीमो बिभ्यत्यस्मादिति । घनाघनो हनहनेत्येवं वक्ता । यद्वा घना शरीरं । क्षोभणश्चर्षणीनां संचालकश्चर्षणीनां मनुष्याणां संक्रंदनः समाह्वाता ग्रामकारिणां । आहूय चानिमिषोऽप्रमादी । यद्वानिमिषो देवः । एकवीर एक एवासहायो विक्रांतः । य ईदृग्गुणविशिष्टः स शतं बह्वयः सेना अजयत् जयति साकं सहैवेंद्रः ॥१॥

संक्रंदनेन शब्दकारिणानिमिषेणैकचित्तेनाप्रमाद्यता वा जिष्णुना जयशीलेन युत्कारेण । युध संप्रहारे । अस्य क्विप् । युत् । संप्रहारकारिणा दुश्च्यवनेनाप्रच्याव्येनाप्रच्युतस्वभावेन वा धृष्णुना प्रसहनशीलेन तदिंद्रेण जयत । ईदृग्गुणविशिष्टेनेंद्रेण तज्जयत । दुर्जयमिति शेषः । तच्च सहध्वं । तच्चाभिभवत हे युधः । युध संप्रहार इत्यस्यैतत् क्विपि बहुवचनं । हे योद्धारः । पादादावामंत्रितस्य चेत्यादिरुदात्तः । हे नरो मनुष्या इषुहस्तेनेंद्रेण वृष्णा मनुष्येण वर्षणशीलेन वा ॥२॥

स इषुहस्तैः । स इंद्र इषुहस्तैर्योद्धृभिः संस्रष्टा संमृजति । इषुहस्तानेव योद्धॄन् । स एवेंद्रो निषंगिभिः खड्गिभिः संसृजति । निषंगिण एव योद्धॄन् स्वान् । किंच वशी कांतः सर्वजनप्रियः स्वतंत्रो वा निगृहीतारिषड्वर्गो वेश्वरो वा स एवेंद्रो युधो योद्धॄन् स्वान् शत्रुगणेन संस्रष्टा । किंच संसृष्टजित् । संसृष्टान् जयति शत्रून् । सोमपाश्च बाहुशर्धी च बाहुबलः संयोगिबलनिरपेक्षः । शर्ध इति बलनाम । उग्रधन्वोद्यतधनुः प्रतिहिताभिरस्ता । शत्रुशरीरेषु प्रतिनिहिताभिरिषुभिरिंद्रोऽस्ता क्षेप्तेत्यनुमीयते । लघुसंधानो लक्षपाती चेत्यभिप्रायः ॥३॥

बृहस्पते । हे बृहस्पते परिदीया । दीयतिर्गतिकर्मा । परियाहि रथेन रक्षोहा रक्षसां हंतामित्वान् शत्रूनपबाधमानः । किंच प्रभंजन् प्रमर्दयन् सेनाः प्रमृणश्च युधा जयन् । मृणतिर्हिंसार्थः । तस्य क्विपि द्वितीयाबहुवचनं । प्रमृणो हिंसकान्युधा युद्धेन जयन्नस्माकमेधि भवाविता त्राता रथानां । बृहस्पतिरपींद्रस्य पुरोहित इतींद्रस्य संबंधेनैव स्तूयते ॥४॥

बलविज्ञायः । यस्त्वं बलमाविष्कुर्वन्विज्ञायसेऽयमिंद्र इति । स्थविरश्च सर्वानुशासकः सर्वमान्यो वा चिरंतनो वा प्रवीरश्च । वीरंवीरमभ्यभिवीरः । अभिसत्वा च । सत्वंसत्वमभ्यभिसत्वा । सहोजाश्च । सह इति बलनाम । बलाज्जात । न ह्यन्यस्माज्जात इत्यंबलः स्यात् । स त्वं जैत्रं जेतारं हे इंद्र रथमातिष्ठ गोवित्सन् स्तुतिवित्सन् । गोशब्दो वाग्वचनः ॥५॥

गोत्रभिदं । असुरगोत्रं भिनत्तीति गोत्रभित् । यद्वा गोत्र इति मेघनाम । स हि गा अपस्त्रायते । तस्य गोत्रस्य भेत्तारं वृष्ट्यर्थं । गोविदमुपलब्धारं । यद्वा गोविदं स्तुतिविदं पंडितं वा । वज्रबाहुं वज्रपाणिं जयंतमज्म । अज्मेति संग्रामनामाजतेर्गत्यर्थस्य । प्रमृणंतमोजसा । मृणतिर्हिंसाकर्म । प्रमर्दयंतं बलेन । इममिंद्रं हे सजाताः समानजन्मानो देवा अनु वीरयध्वं । वीरकर्म कुर्वाणमनुगम्य वीरकर्मणैव प्रोत्साहयत । हे सखायः समानख्याना देवा अनु सं रभध्वं । अनुसंगम्य संरंभणं कुरुत ॥६॥

अभि गोत्राणि । अभिगाहमानो गोत्राण्यसुरकुलानि मेघवृंदानि वा सहसा बलेनादयो निस्त्रिंशो वीरो विक्रांतः शतमन्युर्बहुक्रोध इंद्रो दुश्च्यवनोऽप्रच्याव्यः पृतनाषाट् । पृतनां संग्रामं सहते अभिभवति ।

[1] Textum cum optimo mantrabháshyae codice, qui nuper e Benaris in bibliothecam allatus est, contuli, ejusque auxilio passim emendavi.